

خلاصه گزارش پروژه‌های تحقیقاتی خاتمه‌یافته

عنوان پروژه: مطالعه منابع و مصارف آب در استان قم و برنامه ریزی و پیش بینی تخصیص منابع در آینده با لحاظ انتقال آب از سرشاخه های دز

کارفرما: شرکت سهامی آب منطقه ای قم

تیم پژوهشگر: دکتر محمد حسین نیک سخن

ناظر: مهندس علی مددی / مهندس دانشور

زمان شروع پروژه: ۱۳۹۳

زمان خاتمه پروژه: ۱۳۹۸

وضعیت نهایی پروژه (درصد انجام پروژه): ۳۵ درصد

تعریف مسئله (مشکلات موجود که منجر به ضرورت اجرای پروژه شده است): (حداکثر ۶ خط)

استان قم با قرارگیری در منطقه گرم و خشک همواره با مشکل کم آبی مواجه بوده است. این مسئله با افزایش جمعیت و توسعه شهرها و شهرک ها، صنایع و کشاورزی حادث شده است. بدین ترتیب با اعمال و اجرای طرح انتقال آب سعی در تأمین بخشی از نیازها شده است. رشد تقاضای آب در بخش های اصلی و افزوده شدن تقاضاهای جدید و کاهش امکانات عرضه در سال های آتی رقابت بین مصرف کنندگان آب را تشدید خواهد نمود. مسلماً رویکرد تخصیص آب صرفاً بر اساس حقایق معمولاً منجر به استفاده کارآمد از آب در کل یک حوضه نخواهد شد. در این میان وجود یک برنامه جامع و پایدار و همچنین استفاده از روش هایی جهت انجام تخصیص به نحوی که تمام گروه های ذینفع در بالاترین سطح رضایت قرار داشته باشند ضروری به نظر می رسد.

هدف از اجرای پروژه (حداکثر ۳ خط):

در این تحقیق مسئله مورد نظر ارزیابی منابع و مصارف آب در بخش های مختلف مصرف در استان و پیش بینی تخصیص منابع در آینده است. بر این اساس نیازهای استان در آینده برآورد خواهند شد و از سوی دیگر منابع و ظرفیت های منابع آب نیز شناسایی می شود و سپس با توجه به منابع و نیازهای آینده تخصیص منابع آب سطحی و زیرزمینی مختلف به روز رسانی می شود.

خلاصه گزارش پروژه (مراحل انجام کار و نتایج کسب شده) (حداکثر ۶ خط):

بر اساس مدل تخصیص منابع آب، برای افق طرح، برنامه ریزی بهره برداری منابع آب تدوین شده و بخش های مدیریت منابع آب معرفی خواهد شد. در این بخش توجه خاص به اثرات مثبت و منفی طرح انتقال آب وجود خواهد داشت و با دیدگاه مدیریت یکپارچه منابع آب، برنامه ریزی برای بهره برداری بهینه از تمامی منابع انجام خواهد گرفت. محدوده مطالعات در استان قم و حوضه های تحت تاثیر انتقال آب از سر شاخه های دز بوده و مقیاس مطالعات در حد مطالعات جامع منابع آب می باشد. میزان تخصیص آب کشاورزی به دشت های استان به جز دشت شریف آباد روند کاهشی داشته و دلیل آن تأثیر وزن هایی می باشد که در مدل دیده شده است. آب تخصیص یافته به بخش های شرب و صنعت با توجه به تخصیص بخشی از آب انتقالی با افزایش روبه رو هستند. همچنین با توجه به نتایج به دست آمده از تحلیل مناقشه می توان دریافت که با توجه به شرایط، با اجرای سناریو در بخش صنعت و کشاورزی تخصیص قابل توجهی صورت گرفته و همچنین در بخش شرب نیز ۹۲ درصد تخصیص داده شده است. لازم به ذکر است که بخش شرب نقش مهمی در میان سایر بخش ها داشته و باید نیاز آن به طور کامل برطرف گردد.

محل بکارگیری، ویژگی ها و مزایای (فنی، اقتصادی و زیست محیطی) حاصل از بکارگیری نتایج پروژه:

- شرکت آب منطقه ای قم، شرکت آب و فاضلاب استان قم، سازمان جهاد کشاورزی استان قم، سازمان صنایع استان قم.